

Elisabet Lunde
Förvaltningschef
08-124 57 337
Elisabet.Lunde@ekero.se

Kultur- och fritidsnämndens förslag till driftbudget 2021 med inriktning 2022-2023

Dnr KFN20/6-021

Sammanfattning

För att nå en ekonomi i balans föreslås taxehöjningar för nyttjande av kommunens lokaler och anläggningar motsvarande en intäktsökning vardera budgetår med 0,4 mnkr. Generellt sker mindre kostnadsreduceringar och intäktsökningar över alla verksamheter motsvarande ett belopp på totalt 0,6 mnkr år 2021, 0,9 mnkr år 2022 och 1,1 mnkr år 2023 i form av lägre nettokostnad. Störst förändring återfinns inom idrottsanläggningar med föreslagen taxehöjning samtidigt som förvaltningen av anläggningarna ses över och beräknas ge lägre kostnader motsvarande 0,5 mnkr år 2022 och 0,8 mnkr år 2023, detta för att möta driftskostnadernas utveckling.

Risk i lagd budget utgörs främst av kostnadsökningar inom idrottsanläggningar som har behov av fortsatt upprustning av gymnastiksalor och kostnader i samband med drift av anläggningar. Utöver detta finns risker för minskade intäkter kopplade till fortsatt pandemi som i nuläget inte är möjliga att uppskatta.

Driftsekonomiska effekter av föreslagen investeringsbudget finns omhändertagna i föreslagen driftsbudget.

Förslag driftbudget år 2021

De ekonomiska förutsättningarna för de kommande åren visar på ett större behov av kostnadsreduceringar och intäktsförstärkningar för att Ekerö kommuns budget ska visa en balanserad ekonomi. Budgetramarna är därför nedreviderade så att den årliga prisutveckling som finns utöver 1 % måste finansieras med andra kostnadsreduceringar och/eller intäktsförstärkningar.

Förslag till kultur -och fritidsnämndens budget för år 2021 uppgår till brutto 84,4 mnkr och netto till 64,8 mnkr, år 2022 netto 72,2 mnkr och år 2023 netto 83,2 mnkr.

Inom budgeterad ram återfinns både intäktsförstärkningar och kostnadsreduceringar motsvarande 0,6 mnkr år 2021, 0,9 mnkr år 2022 och 1,1 mnkr år 2023.

För att nå en ekonomi i balans föreslås taxehöjningar för nyttjande av kommunens lokaler och anläggningar motsvarande en intäktsökning vardera budgetår med 0,4 mnkr. Generellt sker mindre kostnadsreduceringar och intäktsökningar över alla verksamheter motsvarande ett belopp på totalt 0,6 mnkr år 2021, 0,9 mnkr år 2022 och 1,1 mnkr år 2023 i form av lägre nettokostnad. Störst förändring återfinns inom idrottsanläggningar med föreslagen taxehöjning.

Driftsekonomiska effekter av föreslagen investeringsbudget finns omhändertagna i föreslagen driftsbudget. Det som tillkommit jämfört tidigare år är kostnad för konstinvesteringar som numer ska skrivas av samt driftskostnader som tidigare år utgjort investering vilket gäller för konstkonsulter i större investeringsprojekt men även det faktum att driftskostnader för leasing av två ismaskiner ingår i föreslagen driftbudget.

I budgetförslaget är inte nya internhyror för KOM-hus vid Träkvistavallen ännu inlagda.

Mål

Nämnden styrs av kommunfullmäktiges övergripande mål samt kultur- och fritidsnämndens egna mål om en kultur- och fritidsverksamhet som är mångsidig, attraktiv och tillgänglig för medborgarna.

Sex av de nio mål som fullmäktige lagt på kultur- och fritidsnämnden handlar om att främja ett aktivt föreningsliv samt ökat samarbete för ökad tillgänglighet till anläggningar. Fokus på förslag till minskning av verksamhet kommer därför ligga på övriga verksamheter medan även intäktsförstärkningar måste göras där föreningarna blir berörda genom höjda avgifter för nyttjande av kommunens lokaler och även i viss mån bidrag.

Verksamhetsplan 2021 och förändring av budget

I verksamhetsplan för 2021 beskrivs vilka framflyttningar som görs under 2021 för att närma sig kultur- och fritidsnämndens mål och samtidigt leva upp till Ekeröalliansens plattform. Tillgänglighet till anläggningar och mötesplatser samt ökad dialog med föreningsliv och civilsamhälle är prioriterade arbetssätt.

Biblioteket ska bla arbeta med insatser för att öka den digitala kompetensen bland invånarna med särskilt fokus på äldre och nyanlända samt anpassa biblioteksrummet så att det bättre möter olika besöksgruppers behov.

Kulturskolan ska arbeta för att nå en bredare del av målgruppen samt ta fram en ungdomsstrategi som klargör hur verksamhetens ska utformas efter ungas behov och efterfrågan.

Ungdomsverksamheten ska öka medborgarinflytandet bland unga genom att rekrytera ungdomsambassadörer som ska fungera som brobyggare mellan kommun och ungdomsgrupper.

Som fortsättning och konkretisering av det idrottspolitiska programmet ska en handlingsplan tas fram i samverkan med civilsamhället.

Ett konstprogram för Ekerö badhus tas fram.

Samarbetsparter för att utveckla Adelsö hembygdsgård som infocenter undersöks.

För 2021 finns inte så många möjligheter att tänka alternativa besparingar jämfört med tidigare år utan det följer inriktningsbudget 2021-22. Vilket innebär effektivisering av verksamheter och neddragning av föreningsbidrag. Enda satsningen blir på idrottsanläggningar.

Föreningsstöd

På grund av Covid 19 finns en stor osäkerhet vad gäller föreningars genomförande av evenemang samtidigt som en del evenemang som fått bidrag genomförs först 2021 varför en minskning av föreningsstöd föreslås. Nämnden har flera olika bidragsformer som sammantaget bidrar till neddragning. Förhoppningen är att evenemang succesivt kan genomföras och att kunna återställa ersättningen 2022.

Totalt minskning föreningsstöd -200 tkr

Drift av idrottsanläggningar

Kommunfullmäktiges beslut om att kultur- och fritidsnämnden tar över driftsansvar för idrottsanläggningar har inneburit ett annat fokus på driften av våra idrottsanläggningar. För att säkra kvalitén och kunna utveckla nämndens arbete inom detta område måste viss förstärkning göras under kommande år. För att kunna finansiera detta långsiktigt måste nya arbetssätt och driftsformer undersökas under 2021.

Ökad ersättning för drift: +250 tkr

Kulturhus och bibliotek

Det finns även fortfarande en stor osäkerhet vad gäller hur de framtida evenemangen på bibliotek ska kunna genomföras varför en besparing på program- och biblioteksverksamhet -100 tkr föreslås. Bibliotekets satsning på digitalisering och tillgängliggörande kan delvis finansieras med beviljade statsbidrag.

Fritidsgård

Minskad ersättning om -100 tkr kräver vissa omdisponeringar för fritidsgården.

Kulturskola

Minskad ersättning kommer vägas upp av höjning av kulturskoleavgift.
Totalt verksamhet: - 50 tkr

Kulturmiljövård

Minskning avslutat projekt fornminnesvård – 40 tkr

Summa besparing 2021: 490 tkr

Intäktsförstärkningar

Höjning avgifter kulturskolan

I särskilt ärende föreslås höjning av avgifter för kulturskolan med 2,8 %. Senaste höjningen gjordes 2019. En höjning av avgifterna för kulturskolan är en förutsättning för att kulturskolan ska kunna bibehålla nuvarande verksamhet, erbjuda alternativa kurser till lägre avgift och kommer kompensera kulturskolan för viss reducering av budgeten.

Höjning: +50 tkr

Höjning av taxa för uthyrning av kommunens lokaler och anläggningar

I särskilt ärende föreslås höjning av taxa för upplåtelse av kommunens lokaler och anläggningar. Förändringen innebär införande av säsongstaxa för samtliga nyttjare utanför ordinarie säsong.

Summa: +400 tkr

Summa intäktsförstärkningar: +450 tkr

Sammanfattning förändring budget 2021

Minskade ersättningar: -490 tkr

- Biblioteket och kulturhuset, program mm -100 tkr
- Fritidsgårdsveksamhet och kulturskola, effektivisering, -150 tkr
- Föreningsstöd - 200 tkr
- Kulturmiljövård -40 tkr

Ökade ersättningar: +350

- Drift anläggningar +250 tkr
- Övrigt +100

Summa besparing: - 140

Intäktsförstärkning genom taxehöjningar: 450 tkr

Summa nettobesparing 2021: 590 tkr

2. Förslag inriktning driftbudget åren 2022–2023

Effektivera driftsformer

Inriktningen för nämndens verksamhet kommande två år fordrar ett annat perspektiv på effektivisering och besparing för att nämnden ska kunna leva upp till målen för verksamheten. För att kunna säkra kvalitén i kulturskola, bibliotek och fritidsgårdar kan inte ytterligare besparingar göras utan drastiska åtgärder som stängning och neddragning av verksamheter. Kommunen står också inför en expansion av bostadsbyggande med medföljande befolkningsökning och krav på utökning av fritid och kultur till kommuninvånarna för att Ekerö fortsatt ska vara en attraktiv kommun.

För att kunna upprätthålla servicenivå och svara upp mot befolkningsökningen samt se till att kvalitet på verksamhet och idrottsanläggningar bibehålls behöver andra kostnadsreduceringar övervägas.

Kontoret anser att driften av idrottsanläggningar kan bli mer kostnadseffektiv genom andra lösningar. Preliminära beräkningar visar att andra lösningar skulle kunna ge besparingar på upp till 1000 tkr per år. En lösning som inte skulle försämra kultur och fritidsutbudet för medborgarna utan snarare ge möjlighet att följa med i utvecklingen bara genom att effektivisera driften. Kommunen kommer be om ett utredningsuppdrag under 2021 som mer i detalj visar på förslag och effekter för en sådan lösning. Förslag till budget 2022-2023 bygger på att en lösning går att genomföra från halvårsskiftet 2022 med 500 tkr och med helårseffekt från 2023 om 800 tkr.

För 2022 uppgår föreslagen driftsbudget till 91,9 mnkr brutto med en bruttointäkt på 19,7 mnkr vilket ger en nettobudget på 72,2 mnkr. För år 2023 uppgår driftsbudgeten till 112,3 mnkr brutto med en bruttokostnad på 112,3 mnkr och en bruttointäkt på 29,1 mnkr vilket ger en nettobudget på 83,2 mnkr, se bilaga 1 och 2. Av intäkterna utgör statsbidragen 1,0 mnkr per år vilket motsvarar 5,4% år 2022 och 5,1% år 2023 av de totala intäkterna. Statsbidragen avser biblioteksverksamhet 0,9 mnkr men även kulturskolan 0,1 mnkr för respektive budgetår och är en uppskattning av förväntade statsbidrag. Taxor och avgifter återfinns inom verksamheterna bibliotek och kulturskola. Taxor och avgifter beräknas uppgå till 1,9 mnkr vilket motsvarar 9,8% av de totala intäkterna år 2022. År 2023 beräknas taxor och avgifter uppgå till 11,1 mnkr motsvarande 38,3 procent av intäkterna, där intäkter från simhallen står för 9,2 mnkr och resten avser avgifter inom kulturskolan och biblioteket.

Driftsekonomiska effekter av föreslagen investeringsbudget är omhändertagen i föreslagen driftbudget. Dock följer ökade driftkostnader av att konst skrivs av vilket inte varit fallet tidigare. Till detta kommer även driftskostnader i hallar och övriga verksamheter inom nämnden där kostnaderna blir för låga per objekt/lokal för att räknas som investering vilket ökar driftskostnaderna. För kommande år kommer plan att tas fram för att investeringar ska ske mer systematiskt per objekt/lokal.

Från år 2023 tillkommer ökade hyreskostnader med 13,0 mnkr i och med driftsstart av badhus. En eventuell risk för underskott vid för drift av simhall är i nuläget inte möjlig att bedöma

Verksamhetens mål

Ekeröalliansens plattform

- Främja ett aktivt föreningsliv i kommunen
 - Förbättra tillgängligheten till möteslokaler för pensionärer
 - Främja och samarbeta med föreningslivet, ridklubbar och idrottsföreningar
 - Behålla och utveckla området på och kring Skå flygfält (kommunens mark)
 - Planera för fler idrottshallar
 - Fortsätta utvecklingen av det gemensamma bokningssystemet till att omfatta alla typer av lokaler i kommunen
 - Fortsätta utvecklingen av kulturhuset under mandatperioden
 - Samarbeta mellan föreningarna, kommunen, Riksidrottsförbundet, Stockholmsidrotten och allmänna arvsfonden vid anläggningsinvesteringar
 - Tillsammans med markägare och ridsporten möjliggöra fler ridstigar i kommunen
- Utöver dessa nio mål kommer nämndens arbete även styras av målet;

Bedömningen är att nämnden med detta budgetförslag bidrar till måluppfyllelse. Ett antal mål är redan uppnådda och några mål beräknas nå under mandatperioden. Det gäller inte minst det arbete som bedrivs i samverkan med civilsamhället om möjligheter att själva påverka sin fritid. Utvecklingen av kulturhuset med mer ytor för kulturverksamhet beräknas ske under en längre period och etappvis. Flera mål gäller anläggningar och det kommer fordras stort arbete och ett annat förhållningssätt till drift och genomförande för att förverkliga dem.

- Invigning av badhuset under mandatperioden (ligger dock inte fördelat på Kultur- och fritidsnämnden som specifikt mål)

Kultur och fritidsnämndens övergripande mål

Kultur och fritidsnämndens egna övergripande mål för perioden 2019-2022:

1. Medborgarna ska ha tillgång till mångsidig, flexibel och attraktiv biblioteks- och kulturverksamhet.
2. Ungdomar har tillgång till mötesplatser som svarar mot ungdomars behov.
3. Medborgare, med fokus på barn och ungdomar, har tillgång till kulturell verksamhet av god kvalitet.

4. Medborgarna, med fokus på barn och unga, har tillgång till ett brett utbud av idrott, friluftsliv och fysiska aktiviteter.
5. Konstnärlig gestaltning i kommunens byggda miljöer gör att dessa blir estetiskt tilltalade, ger medborgaren en upplevelse och väcker nyfikenhet.
6. Kulturens överld innebär att kulturmiljöerna är en tillgång för medborgarna och för kommunen som besöksmål.

Riskbedömning och känslighetsanalys

Risk i lagd budget utgörs främst av kostnadsökningar inom idrottsanläggningar som har behov av fortsatt upprustning av gymnastiksalor och kostnader i samband med drift av anläggningar. När det gäller idrottsanläggningar bedöms risken som 0,3-0,5 mnkr per år under perioden. Risk finns att avskrivning av konst som inte tidigare har varit aktuellt kan medföra kostnader som inte finns med i budget. Detta gäller även kostnad för konstkonsulter i större projekt som räknas som driftskostnad och inte läggs in i investeringsprojektet för detta finns mindre belopp inlagda i budget. Om taxehöjningar inte genomförs så som föreslagits ökar risken för underskott i nivå med föreslagna taxehöjningar som beräknas öka intäkterna med 0,4 mnkr per år. Utöver detta finns risker för minskade intäkter kopplade till fortsatt pandemi som i nuläget inte är möjliga att uppskatta.

I budget för 2021 har inte hänsyn tagits till eventuell hyra för Adelsö hembygdsgård för upplåtelse till föreningar och världsarvsinfo.

Framåtblick

Fokus närmaste åren kommer att ligga på byggnation av nya idrottsanläggningar; färdigställande och inredning av KOM-huset på Träkvistavallen, färdigställande och inredning av badhus, samt två nya sporthallar i anslutning till Sanduddens skola och Ekebyhovsskolan.

Kultur och fritidsstaben kommer under 2021 undersöka effektiva driftsformer av idrottsanläggningar för att långsiktigt kunna säkra kvalitén och fortsatt utveckling i nämndens verksamheter.